

وطن ته

ای وطنه زما دماشو متوب  
زما د ناپوهی او لېونتوب  
زما د بد مستی د زلمیتوب  
زما د بېخوبیو د آشوب  
ای وطنه زما!

فکر مې د تا د غرونو باز  
مینه مې د تا د رگوساز  
شعر مې د تا د زړه آواز  
ستا د سترې مینې د اعجاز  
ای وطنه زما!

درد دې دو گړو زما د ځان  
سر مې ستا بې سرونه قربان  
مه اوسه بې تانه زما نشان  
ای سپېڅلې خاورې د افغان  
ای وطنه زما!

د پولادو زړه  
دا پولاد دی که له غوښو نه جوړ زړه دی  
چې جګړې یې په نننۍ پرچم دخلکو  
سپېلنې یې د سپر غیو د غیرت شمم  
خوک چې زړه کبابوي په غم دخلکو

وطن ته

ستا په وچو د بنتو غرو کې اې وطنه  
ستا په لارو سر کو کې اې وطنه  
ستا دهرې لوېشتې ځمکې په سينه کې  
ستا په شاو او مېرو کې اې وطنه  
ستا دورېځو او شينکي آسمان په زړه کې  
ستا په وچه او او بو کې اې وطنه  
په جومات کې، په مکتب کې، په دفتر کې  
ستا دمرو په هديرو کې اې وطنه

سرې لمبې او آفتونه راروان دي  
جايران په دې حدودو حاکمان دي

کابل ۱۰/۱۰/۱۳۴۶

تېر شوی بهار

دځوانۍ پر خمار راغلمه زړښت ته  
خو مې سترگې خلاصولې بهار تېرو  
ترا مې لاس ورغځاوه ديار کاکل ته  
د مستۍ د شپو او ورځو کتار تېرو

کله چې ونږېږي تور قصرونه  
 کله چې ورپېږي سرې جناحې  
 کله چې غبرگې شي په لوړو برجو  
 د پونده وو درغلي لمبې  
 کله چې پلنې شي په غرو رغونو  
 د ځنځيرو د ماتو وټې  
 کله چې و خوځي د سين په زړه کې  
 مستې، بياکه، لېـونۍ خپې  
 کله چې تندر او برېښناوو سره  
 سر را اوچت کړي د مظلوم اسرې

زه به بيا هله ترانې ليکم  
 په خپلو وينو به ټپې ليکم

۱۳۴۸۷۲۰

پښتون

څه ساده دی دا پښتون چې تر بگني کا  
 زه د زړه وينې پي چنم دی د بنـمني کا  
 خلکو لاندې تر پښو ستوري سپوږمۍ کړل  
 دی لا دوو مېړو ته ناست دی او شپني کا

د ځوانۍ لمبې

راځه راځه اې مستانه نغمې  
دنوي ژوند نېشي  
چې ايرې کېږي او سپرې د ځوانۍ لمبې

زما ترانو ته نوی خوند ور که  
ابدي ژوند ور که  
زلمي سپاره ته بل میدان او بل سمند ور که

هغه ځواني خه ده چې شور نلري  
خاصه داور نلري  
درياب به خه وي که خپه نلري زور نلري

زړه که وینې پروني خوبونه  
خپل لېوني خوبونه  
مور ته راڅېرمه کړه د عصر نني خوبونه

زموږ په چيغو کې قوت کېږده  
يو خه هيبت کېږده  
زموږ په هڅو کې د غرونو عظمت کېږده

راځه راځه اې مستانه نغمې  
دنوي ژوند نېشي  
چې ايرې کېږي او سپرې دځوانۍ لمبې

بڼر نه - پکتيکا ۲۶ ر ۲۳۴۳

ځوان ته

ژوندون يوه لار ده ، هيله ډېوه ده  
توشه درنه ده ، هيله اوږده ده  
په هر قدم کې ، په هره لوبښت کې  
د نېکو بدو يوه هنگامه ده  
قدم مضبوط ږده ، وار خطا نشي  
ستا په آرزو کې دنيا پرته ده  
د ژوند سندره و د بقالوبه  
له تا خوره ده ، پر تا توده ده  
ته نوی ځوان يې ، ته لوی افغان يې  
ته يوه هستي يې ، ته يو جهان يې

کابل ۵ ر ۲۸۴۸

دسبا هیله

په دې تیارو کې  
په اوږدو شپو کې  
په دې غمو کې  
په اند پېښو کې  
زړه ته مې رسي یوه نوې دمه  
روښانه ښکاري د سبا بڼه

غرونه به شنه شي  
گلان به سره شي  
خوښي به ویننه  
غم به ویده شي  
ماته رارسې په صبحدم کې  
نغمه د وصل په زیرو بم کې

شفق سور کېږي  
سبارا خپږي  
رڼا خورېږي  
تیاره کمېږي  
له غرو راغبرگه نوې نغمه ده  
زښته خوشبویه، ډېره خوږه ده

يه زويه زويه  
د وطن زويه  
گوره تنه نشي  
عرصه ده لويه  
ليږمنتظر شه سباد تا ده  
مخه دې پا که لار دې رها ده

کابل ۱۷/۸/۱۳۵۴

ملگرو ته

اي ملگرو زما د عقيدې  
زما د غم په شپو کې د دېرې  
زما په ترانو کې د اميد  
خلکو په مرچل کې د جگړې  
لاس کې جلبونه د توفان  
پښو لاندې اسونه حادثې  
هر قدم خطر د غرقېدو  
شا او خوا او رونه د فتنې  
هر آواز د تالاندې د مرگ  
هره سا سرکشي زلزلې  
سر کې يرغلونه د بري  
سترگو کې برېښنا د غلبې

مړه مشرق له شانه غلې غلې  
 خو کې رابنکار پرې دلمبو  
 بیا د شپو وهلو غرو په خنډو  
 سره رڼا خور پرې د سپېدو  
 پښو کې د پېړۍ داسیرانو  
 بند په بند خنځیر په متېدو  
 وړانو دېوالو کې د بزگرو  
 شور د آزادۍ په خورېدو  
 شپه د لوټمارۍ په تېرېدو  
 لمر د عدالت په راختمو  
 اې زما ملگرو د جنگو  
 زموږ د سرو سرکشو بیرغو  
 اې راوینوونکو د زنگو  
 زموږ د زموږو خلکو د ننگو  
 اې راخوځوونکې د خپو  
 اې سر ماتوونکو د ظلمو  
 اې لښکره زموږ دار مانو  
 اې په مخه تلونکو سپلاوو  
 نشته بله لاره بې له ننگه  
 نشته بله مخه بې له جنگه

بڼر نه پکتيکا ۷۴۸ ر ۱۳۴۸

سرې وريځي

بيا د غرو له خو کو خو کو  
سرې وريځي را ښکارېږي  
دافق توره پتاره  
په سکرو تپو جړ او پړي  
نن د ځمکې له گرمۍ نه  
د آسمان بڼه بدلېږي  
دا د چا دوینو رنځ دی « د آسمان لمنې سرې دي »  
دا د چا د زړه له اوره په وريځو کې لمبې دي

د تیاره ماښام په زړه کې  
د سحر نښې ځلېږي  
د سبا زرينې وړانګې  
را خورېږي، را رسېږي  
د جهان دا ضرورت دی  
سره رڼا به پې خورېږي  
دغه ښکلي مرغلي شعر ندی انقلاب دی  
د سبا له سره آسمانه را بېل شوی یو شهاب دی

سرې وريځې سپلاوونه  
په درو کې را بهېږي  
دا تیارې ځپلي غرونه  
سرو موجونو کې ډوبېږي

تور رنگونه راتمبېري  
د ژورو په خوالو پري  
اې د سرو لمبو زمنو! گړندي شئ چې زېږم  
زه د تورو شپو اسير یم لاس مې نیسئ چې ډوبېږم

يا به موږ يو يابه نه يو  
دا جونگره به رها شي  
دا د شپې غارتگران به  
ټولو خلکو ته رسوا شي  
دا د غم توره دنيا به  
ډوبه ډوبه په خندا شي  
دهغه وخت نیک بختانو هېر موندني دا جنگونه  
ددې تورې شپې په زړه کې د لارو یوسره ننګونه

پلخمري ۲۲ ر ۲۷ ۱۳۴۷

د آسمان بدل رنځ

بيا بدل دی په دې سيمه د آسمان رنځ  
د تاريخ د غورځنگونو د امکان رنځ  
زموږ هیواد عبرتکده د ټول عالم شو  
ځناورو ته اوښتی دانسان رنځ

## دابه خوګ وي

ننه په سينه کې مې خوګ ساز کوي  
شور کوي، مستي کوي، آواز کوي  
مېرې مونږ ته د دوستۍ پيام  
ليکي زما په وينو د راستۍ پيام  
ګواکې د انسان د آزادۍ پيام  
ګوره دابه خوګ وي؟

کله چې تيارو کې زه بې ځانه شم  
وډار شم له چانه بې ايمانه شم  
ولګوي دې د فضيلت خراغ  
رون کې زما رګونه د غيرت خراغ  
تل دې وي ژوندۍ د ادعزت خراغ  
ګوره دابه خوګ وي؟

کله کله غواړم چې سر کته کړم  
خرشمه دچا او ځان په کته کړم  
دې بيارا بيدار شي او مستي کوي  
ما را ګرزوي زبر د ستي کوي  
نه دچا خر کېږي نه پستي کوي  
ګوره دابه خوګ وي؟

کابل ۱۳۴۳ر

يادونه او درمندونه

بيا په غنمو لوونه گله شول  
بيا درمندوته گېډۍ چلېږي  
بيا نجونه راغلي دوزيو ټول ته  
بيا دسره دوبي لمبې بلېږي  
بيا هغه لودي، هغه لرونه  
يو اخي لښته نه معلومېږي

يه لښتې لښتې، د كليو حورې  
دا چې تنه ايم څه دې يا دېږم؟  
زه چې گېډۍ ته لاس غځومه  
ته راپه ياد شي نو بيا ژر دېږم  
نه لوكې خوند شته، نه په لاره كې  
له ناچار په يو څه خوځېږم  
كله زنگېږم، كله ږنگېږم  
كله درېږم، كله غورځېږم  
هر څه چې يم، هر څه چې كړمه  
اې زما لښتې  
تا يادومه

بيا درمندوته خانان راغلي  
په لور گوزي زموره څار كړي  
په مستو مستو اسونو راشي

چې بد گمان شي سترى شمار کړي  
هغه زلمى بيارا پيد شوى  
چې په هر لوى او واړه گوزار کړي  
تر خپلو سپينو سترگو د لاندې  
نجونو ته گوري چې کومه ښکار کړي  
مگر اې لښتې  
هر څه چې يم، هر څه چې کړمه  
تا يادومه

گرمي سوځلى زما پوستکى  
له هر وېښته مې خولې بهيري  
لور مې پل شوى، لاس مې زخمي دى  
سرمې چکر خوري، ملا مې خوږ پري  
نه مې همدرد شته، نه مې ملگرى  
نه مې څوک نازي، نه را جار پري  
ورځ خو لښه وي چې پټې وړمه  
توبه له شپې شه سخته تېر پري  
مگر اې لښتې  
هر څه چې يم، هر څه چې کړمه  
تا يادومه

افسوس افسوس دى لار مې اوږده ده  
د تا ليدو ته، ستا بوييدو ته  
د ژوند سيندونه، د ژوند غمونه

مخ کي پراته دي در رسيدو ته  
هر کښت چې رښم، هر بار چې وږمه  
غوايي چې با سم قلمبه کوو ته  
هرڅه کړمه، هرڅه چې یمه  
اې زما لښتې تا یادومه !

بالا دورې- پلخمري ۲۴ ر ۴۲ ۱۳۴۲

## سیلا نی بزگر

بی پروا راغی ساده بزگر دی  
پنبی یی چاودی گربوان شکبدلی  
مخ یی شو کارې، شونډې یی وچې  
لورې اخیستی، گرمی وهلی  
سربیر شوی، نوکان مات شوي  
پایڅې شکبدلی، خیر و خوړلی  
چا وېړولی، چا خورولی  
چارېړولی، چا غولولی  
ساده بزگر دی، دچا نوکر دی  
جشن به گوري  
او بیا به درومي

کله په شاعی، کله په مخ عی  
کله را ستون شي، کله روان شي  
کله موسکی شي، لېږ خندنی شي  
کله ناخا په له خندي وړان شي  
بنارته راغلی له لري سیمو  
هر شي ته گوري ورته حیران شي  
چا ټپل وهلی، چا پرزولی  
چا را شړلی، چا شرمولی  
ساده بزگر دی، دچا نوکر دی  
جشن به گوري

او بيا به درومي

خلکو ته گوري بڼه لبا سونه  
تور پتلونونه ، سپين کميسونه  
په پښو بوټونه ، په تن کوټونه  
سره يې مخونه ، سپين يې لاسونه  
څوک له مېرمنو ، څوک له زمنو  
جوړه جوړه ځي زلمي او جونه  
د ده په زړه کې خوځي موجونه  
تش ارمانونه ، وچ هوسونه  
ساده بزگر دی، دچانوکر دی  
جشن به گوري  
او بيا به درومي

خدا زده چې شپه به چېرې سبا کړي  
خدا زده چې نس به چېرې بسيا کړي  
څوک پسې گرزي ، څوک يې پروا کړي  
که خوار رنځور شي ، راپې ضرور شي  
څوک يې دارو کړي، څوک يې دوا کړي  
له غرو راغلی ځاله يې نشته  
بې شپو نه وری دی تاله يې نشته  
ساده بزگر دی، دچانوکر دی  
جشن به گوري  
او بيا به درومي

پلار يې مړ شوی د وطن جنډ کي  
دی یتیم شوی، بیا دهقان شوی  
اوس چې جشنونه دخپلواکي دي  
چا ورته وېلي را روان شوی  
په لري لارو ، په شپو او ورځو  
ښار ته راغلی او ستومان شوی  
بې پناه شوی، بې امان شوی  
جېب يې خالي دی پښیمان شوی  
ساده بزگر دی، دچا نوکر دی  
جشن به گوري  
او بیا به درومي

کابل ۱۳۴۴ر ۶ر ۱

تا يا دومه

لامې يادېږي په دې بېديا کې  
وښان خواږه شوو، کېږدی شوې پلنې  
لامې يادېږي په دې ورشو کې  
ستا مرغلي اوښکې ویرجنې

اوس را روان دي ساره بادونه  
دمني غېشي، ديخ پوځونه  
باران خپلي، سپلی وړان کړي  
دشگو پاسه زمونږ پلونه  
بيديا بې ژونده، ژوندون بې خونده  
يخني لوټ کړي ددښت گلونه  
ستاسي رغو کې اوبه ډنډ شوې  
نه يې ايرې شته، نه يې اورونه  
زه ویر خپلی، غمون تللی  
يواځي ناست يم تا يادومه

بربنډې شوې د بوټو خانگې  
دېوزلانو په خبر رېږي  
په شنه آسمان کې تورې وريځي  
په ماراگرزي ورو ورو ژېږي  
دلري سيمو دغرونو خو کې  
په لرو پټې نه معلومېږي

مغرب په وینو د غروب سوردی  
مشرق تیاره کې د غم ډوبېږي  
چوپیا خوره ده په ټوله سیمه  
نه خوګ خوځېږي نه خوګ گډېږي  
زه ویر خپلی، غمو نټلی  
یواځي ناست یم تا یادومه

د کاروان لار کې ابته ناست یم  
ستاسي دکړو لاره څارمه  
خوشې دې گالم انتظارونه  
څه و کم یاره، ځان غولومه  
هسي دکړو په هیله هیله  
وخت تېرومه، ځان هېرومه  
په دغه چوپه سړه بېد یا کې  
د مینې دروی ورو غږومه  
زه ویر خپلی، غمو نټلی  
یواځي ناست یم تا یادومه

مگر اې ښکلې پوونده پیغلې  
هرڅه چې شته وو خزان لوټ کېږي  
د باد خپېږو، د منې غېشو  
د ژوندن خلي په مخه وږي  
خو زما په زړه کې لاپسې ځغلي  
د ستا د مینې ابدې زړي

زه وير خپلى ، غمون تلى  
يواخي ناست يم ما يادومه

کابل ۱۷ر۸ر۱۳۴۴

راځه سارا ته ووزو

بيگامې زړه ته وويل راځه سارا ته ووزو  
و پرېزم چې راغلى پسرلى به وروستنى وي  
راځه له امانته عمره واخلو خپله برخه  
په عمر څه باور چې هره سا به غوښتنى وي  
ددې ترليو خونو په فرياد مې تسلى نشي  
سارا به څه خبر پرې چې مجنون يې کورنى وي  
باران ته به دبلو لمبو زړه کېږدو په پښو کې  
په اوښکو نه ټپېږي هغه اور چې لېونى وي  
سپاره به کو په تالندو گونډا سوي فريادونه  
په چوپه نه رغېږي هغه درد چې مرگنى وي

کابل ۱۳ر۷ر۱۳۵۵

یتیم

په ساره باد کې د مني یخ ته  
په لوبو بوخت، په منډو و سړ دی  
گریوان شکېدلی، پښې یې چاودي  
ستر گې لیچنې، سړ یې بېر دی  
ښکلی ماشوم دی، تقدیر یې شوم دی  
په پردې وره کې بې پلاره ستر دی  
دا جهان وړان دی  
دا جهان وړان دی  
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

د باد خپرو په مخ شین کړی  
ټولو همخو لویو خل و هلی  
پوزه یې ماته، غوږ یې شو کارې  
لاس وینې شوی، سر لگېدلی  
چاپې خندلي، چاپې تو کړي  
یوه رانیولی، بل خملولی  
دا جهان وړان دی  
دا جهان وړان دی  
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

مور یې له غمه عقل با یللی

په پردي کار کې صورت خوړلی  
ژوند يې تیاره دی، امید يې نشته  
دلارې مل يې مرګي بیولې  
یواځي پاتې اوږدو غمونه  
وږه يې مات شوی، شاب يې تللی  
داجهان وړان دی  
داجهان وړان دی  
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

پلار يې مړ شوی اوږدو رنځو کې  
په سارو رغولي، په تورو شپو کې  
دپه وېره او اندېښنو کې  
د زوی له غمه په ژړېدو کې  
بیا يې بایللي ټول ارمانونه  
په خوځګړو کې، په اوسېلو کې  
داجهان وړان دی  
داجهان وړان دی  
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

ورځه ورو درومه دزړګي سره  
په پښو بربنله، په سربېره  
انسان رنځور دی، اخته په چور دی  
هیله ونکړې له دې بشره  
په خپلو پښو شه، په خوځېدو شه

همدا دې لار ده زما ځيگره  
دا جهان وړان دی  
دا جهان وړان دی  
يوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

ټول سره يوشی، ټول سره يوشی  
که یتیمان یاست، که یسیران یاست  
تقدیر مویو دی، دښمن مویو دی  
که اوښبانه یاست، که بزگران یاست  
خښتې پې باسی، لرگي پې سوځی  
که نوکران یاست، که چاکران یاست  
دا جهان وړان دی  
دا جهان وړان دی  
يوه ته جنت دی، بل ته زندان دی !

پروان مېنه - کابل - ۱۳۴۴ر ۸/۸

د مینې برخه

بوراست شو د گلابو په اغزیو  
چې د عشق نازونه وړي دغه به گالي  
چا چې سراو مال قربان که له وطنه  
پې دوزخ شول د وطن ښکلي ورغالي

## د پکتیا غرونه

دا غرونه، دا ج□ غرونه، دالور او دارسا غرونه  
دا دتورياليو د سنگرو د وفا غرونه  
دغه تاو راتاو په ونوپټ د پکتيا غرونه  
دا ديرغلگرو ماتوونکې بې همتا غرونه  
دا دشجاعت او دمېړانې او رښتيا غرونه  
دا دمېلمه پالو دننگونو او سخا غرونه  
دا داستقلال او آزادۍ او دبقا غرونه  
دا د پکتيا غرونه  
دا د پکتيا غرونه

دلته زمونږ خلکو د دښمن ژامې ځپلې دي  
دلته مېړنيو خپلې وينې به—ولې دي  
دلته شازلميانو د زمرو لارې نيولې دي  
دلته په فرن□ باندې مونږ ميندې ژړولې دي  
دلته زمونږ نيکونو زلزلې را پارولې دي  
دلته د جنگي اسونو تلې پري—وتلې دي  
دا د پکتيا غرونه  
دا د پکتيا غرونه

دلته په کلو کلو پراته زمونږ نيکونه وو  
دلته د سرتېرو شازلميانو سنگرونه وو

د غلته پښتو وه، پښتنواله وه، ننگونه وو  
دلته هديرې، دلته نغري، دلته دودونه وو  
مینه وه، وروري وه، ملاتړ و، غیرتونه وو  
دلته له تېري سره ټکرې وې، جنگونه وو  
پېچ دهر کنډو یې تند رونه او مرگونه وو  
دادپکتیا غرونه  
دادپکتیا غرونه

اوس زموږ په برخه د زاړه نظام ظلمونه دي  
لوږه، ناپوهي ده، بې وسي او مرضونه دي  
توره تربگني ده او له ورور سره جنگونه دي  
جوړ راكې د سپين او تور اوهر نامه گوندونه دي  
كله لېږدول دي، سوځول دي او مرگونه دي  
بې له كوم هدفه د اور دو لارو مزلونه دي  
يا په دروازه ديوه دني كې خدمتونــــه دي  
ځكه په شرمونو شرمېدلي زموږ غرونه دي  
دادپکتیا غرونه  
دادپکتیا غرونه

موږه ظالمانو څه بې ځايه ننگولي یو  
موږ يې په وطن كې له خپل وروره جنگولي یو  
موږ يې هر آفت، هرې بلاتېه ټپل وهلي یو  
وروسته له غرضه يې په شارباندې شړلي یو  
بيا يې وزي كړي، بربنډ كړي او وژلي یو

يا يې د سپېټانې دروازو کې درولي يــــو  
مور يې دنفاق او ځان ځا نې په تار تړلي يو  
مور يې دوطن دې جگو غرو ته شرمولي يو  
داد پکتيا غرونه  
داد پکتيا غرونه

سپک کرل ظالمانو ز مور سيمه او انسان  
مور يې له رڼا تپې تيارې ته کـــــــرو روان  
مور څخه يې ورک که دمر دى نوم او نشان  
ز مور له لاسه پرېوتلې ملــــونــــه د زمان  
بنکلي پکتيا ته يې راننه که شــــيــــطان  
موره يې بد نام کړو پر گنوته د افغان  
راشي گوندې وخت بيا دننگونو يو زمان  
هله به مور ورکړو خپل وطن ته امتحان  
رسي ز مور غرو ته اوس بادونه دجهان  
داد پکتيا غرونه  
داد پکتيا غرونه

را به سپلاوونه شي، برېښناوې به جل بلې شي  
پورته به بادونه شي، ژلۍ به تلې ولې شي  
هيلي دغريبو او مظلومو به منــــلــــې شي  
دا غټې کپرې دخون خوارو به ځــــپلې شي  
غوڅ به شي سرونه او ډېرې وينې به تلې شي  
لوړه به رڼا شي، ددې غرو څو کې به بلې شي

دادپکتیا غرونه

دادپکتیا غرونه

خړېکې دغیرت به را پیدا شي په سرونو کې  
جگه به ناره دانقلاب شي په په کامونو کې  
نوی زور به واخلي اتڼونه په ډولونو کې  
زموږه سپره وینه به توده شي په رگونو کې  
مینه دانسان به راژوندی شي باده زړونو کې  
روح دآزادی به رادننه شي په غرونو کې

دادپکتیا غرونه

دادپکتیا غرونه

کابل ۲۳ ر ۱۳۴۹

جا پانی نجلۍ

په مخه راغله جا پا نی جلی

سپینه هیلۍ نجلۍ

دودرېده مسته

ما سلام ورکه په خندا شوه نجلۍ

په کټه ها شوه نجلۍ

ماته شوه شاته

په تبسم یې راته وویل «کوني چيوا» ۱

«دوزو یورو شیکو» ۲

له خندي ورانه شوه

ما ورته وې په رب که پېرم نجلۍ

بدمرغه کېرم نجلۍ

په ځان پوهېرم

د پښو په خو کو شوه رهي هوسی

د جزیرو هیلۍ

زه شومه پا تي

دمخ په لمړيې ورېځې راغلي د غم  
سترگې درياب شوې دنم  
له زړه وړانه شوه

ما ويل پوه شوم لير ستنه شه نجلي  
اې زما بڼكلې شهي  
دې ويل «اي اي اي»

توكيو ۲۰۸۲۳۱۹۶۳

- ( ۱ ) شپه په خير  
( ۲ ) دمهربانۍ له مخې پام لرنه وکړئ  
( ۳ ) نه، نه، نه

د بس خا طره

راسره مل شوه په يوه بس کې  
يوه مسته پېغله تر واورو سپينه  
لاندې له سترگويي پټه خا رلم  
را ته کتل يې په مينه مينه  
زړه يې غوښتلې ما خبرې  
دلرې سيمو خو مرغلي  
بس چې خالي شو نو رانيردې شوه  
په سوې ساپې وکړه پوښتنه  
د کوم ځای گل يې، د کوم دطن يې

څنگه راغلی تر دې وطنه ؟

وې مې خوشېې یم ستاسو وطن کې  
یوه اونۍ وروسته بیا په پروازیم  
وزر مې سوځي ، قرار مې نشته  
مرغه دلوړو و دغرونو با زیم  
زړه مې ور کاري د وطن غرونه  
سرکش سیندونه ، بېباک چرونه

ورو په مسکا شوه ویل یې وایه  
خوښې دې نشوې هنکانګي نجونه  
په هر قدم کې ، په هره لوبښت کې  
لکه گلونه ، شیندي عطرونه  
څنگه یې وایه پنهان رازونه  
لا دې تړلي دزګي ورونه ؟

ماوې افسوس دی ګلې چې نه یم  
نه د سیلونو، نه د عشقونو  
کله چې برخې وېشل کېدلې  
ماته یې راکړل وایه غمونه  
زه مبارزیم، زه . مجنون نه یم  
د چا په زلفو کې زبون نه یم

۱۹۶۳ر ۹۲۰

## ملگرو ته

اي زما ملگرو دتوفان دسختو شپو  
اي په دغو شپو کې لارښوونکو دڅپو  
دغه څپې څه دي؟ دسبا دانقلاب څپې  
دغه توفان څه دی؟ داولس دپرگنو  
دادزيار ايستونکو، دبزگرو، کاریگرو  
دغه دسرکشو، بت شکنو ککرو  
دغه څپې څه دي دوطن دفکر لاره  
دغه توفان څه دی روغ عمل دجنگېدو  
کندو گړنگونو کې د لارې د یستو  
فن دبړېدو، هنرمندي درسېدو

دغه څپې څه دي؟ دادخلکو نهضتونه دي  
چيغې دي، نارې دي، زولنې دي او بندونه دي  
منډې دي، لوېده دي، پرمختل دي، سترې ماتې دي  
شور دی دخنداوو يا داوښکو بارانونه دي  
يا يوه خندا ده دکامگارو دخنجر دنېښ  
ياديوه ولس دزړه سرکښه فريادونه دي  
کله دزاره نظام دژوند وروستنۍ هڅې دي  
کله دमत شوي قهرمان دزړه ټوپونه دي  
خامخاراتلونکې دسرو وينو سېلاوونه دي  
ديو داستبداد سره دخلکو حسابونه دي  
غم به په دې لاره که مې تل شي په لېمو

اې زما ملگرو دتوفان دسختو شپو  
اې په دغو شپو کې لار ښوونکو دخپو

خه دی ، توفان خه دی ؟ انقلاب د پراگنو  
مور به دخپو مخه توفان ته سموو  
مور به خپل آسمان په سرو وریځو پوښوو  
مور به له آسمانه تندرونه اوړوو  
مور به له غوصی نه ډک بادونه خوځوو  
لاره دنجات به په توفان کې لټوو  
دیو داستعمار او استبداد به اېلوو  
وري به په رمه کې له لېوانو خلاصوو  
ای د انقلاب جنگي گاډی باندې سپرو  
اې زما ملگرو دتوفان دسختو شپو  
اې په دغو شپو کې لار ښوونکو دخپو

نن په نړۍ خور دی دلنښ دبري لمر  
شور دی دځنځیر د ماتوونکي اکتوبر  
اېشي په آمو کې دبزرگر دلړمون وینه  
سرې وړانگې خور پري پاس په څو کو دخیبر  
خالو کې نور نه کېږي ټاټوبی دبازانو  
سوځي الوتو ته دجنگي مارغه وزر  
هر آواز چې وزی د زیار کښو له کوگله  
نیسي له دښمنه دجگړې نوی سنگر  
مه سپموی خلکو له جگړې نه جنگي سر

ستاسو سره مل دی که بری دی که ظفر  
تل دې وي ژوندی د زیار ایستونکو دغه لمر  
تلین د انقلاب ، علانده ورځ د اکتوبر  
اې په سرو لمبو کې استادانو د لامبو  
اې زما ملگرو د توفان د سسختو شپو  
اې په دغو شپو کې لار ښوونکو د خپو

یو کي خپل توفان د درست جهان له توفانو سره  
یو کي خپل سنگر له ویتنامیانو مېړنو سره  
لوره سره جنډه د آزادۍ کي په زیار کښو کې  
گډه باندې مات کي خنځیرونه له کانگو سره  
یو کاندې آواز د انقلاب په ټوله وچه کې  
سپینو او له زیرو او له تورو پرگنو سره  
سپل د آزادۍ شیه او یو شی له سپلو سره  
یوه کاندې جبهه د کروندو له کار خانو سره  
هره لویشټ سنگر دی او چت غرونه له درو سره  
ولړزوي کلي او کورونه له ښارو سره  
اې جنگي لښکره د زیار کښو د اسرو  
اې زما ملگرو د توفان د سسختو شپو  
اې په دغو شپو کې لار ښوونکو د خپو

کابل ۱۳۸۱ ر ۱۳۴۶

## غر ونږېده

مړ شو قهرمان له خپلو تړيو ارمانو ســـــــره  
ونږېده غره له خپلو پټو زلزلو ســـــــره ؛  
داسې زلزلې چې پلنېدې پراخېدې نشـــــــوي  
ځمکه بې احساسه وه د باندې راوتی نشـــــــوي  
دې وو ټول غوږونه د چاغوږ ته رسېدې نشـــــــوي  
لرې وه دنيا لويې دنيا ته غځېدې نشـــــــوي  
تنگه وه فضا پخپل محيط کې خوځېدې نشـــــــوي  
بل ترې لاندې اور و تمېدې غلې کېدې نشـــــــوي  
وې چاوده کوگل پخپل ضمير کې يې مستي وکړه  
سړيې ترېنه واخيست او سپلوزېر دستي وکړه

ودرېد هغه زړه چې سترې هيلې ارمانـــــــونه وو  
ستره يې دعوه وه بې پاiane يې مزلـــــــونه وو  
مل يې له هر ټوپ سره د سرو وينو مو جـــــــونه وو  
مخ ته يې هر گام سره کوهي وو گړنگو نـــــــه وو  
تاو ترېنه دلونړۍ دردونه غذا بونـــــــه وو  
کور يې درست جهان و، انسانان يې واده ورونه وو  
ټپ شو د وطن په ترږ مو کې دخير خـــــــراغ  
مات شو د تيارې دير غملو د سحر خـــــــراغ

خو چې يوزلمی وي ستا په پلونو به پلونه ږدي  
خو چې يواغان وي ستا په قبر به گلونه ږدي

پيغلي د شونډو ستا په شناختو سره لا لونه ږدي  
موبني به مخونه ستا په پښو به اور بلونه ږدي  
خو چې زمان درومي يو پر بل باندې کلونه ږدي  
ستا مجسمه بشپړوي ستا هيکلونه ——— ږدي  
اې په ارمان تلليه زمونږ ستر او قهرمان وروره  
اې زمونږ د عقل او عقيدې او دايمان وروره

ورونه به ژوندی کړي تا د تاله هـد فو سره  
ستا ساندې به وايي له پښو لوڅو بوټينو سـره  
ستا له تني وروڼو او ښښو او غوښو سـره  
ډکه به دنيا کړي ستاله چيغو او نارو سـره  
جوړ به ځلانده څلي کړي د تاله ارمانو سـره  
وبه لږ زوي هوارې، غرونه، له درو سـره  
اې دافغانانو د عزت او دغيرت زوي ———ه  
اې ستره انسانه دبشر د کرامت زوي ———ه

مړه دې دي هغوی چې تې وهلی ځورولی وې  
ته يې په قفس کې اچولی ، ربړ ولی وې  
ته يې په گناه د عقيدې باندې شړلی وې  
ته يې په حسرت کې خپل مرام ته ژړولی وې  
ته يې په اورونو او سـکروټو اړولی وې  
تې د استبداد داړه مارانو ته تـژللی وې  
ته يې قاتلانو او لېوانو ته سپـارلی وې  
ته يې برباد کړی، محو کړی ، اولوتلی وې

ته دې تل ژوندی يې رېز مریز دې خنځي رونه کړل  
پرې دې زولنې کړې ، دې وې دې بندونه کړل

دامې سترارمان دی چې زه هېڅ درته کوی نشم  
ډېردي پړاوونه تاته ځان در رسوی نشم  
غرونه ، دریابونه ، آسمانونه ژړوی نشم  
ستا د دښمنانو برجلونه نړوی نشم  
سوځي مې هله وکې ستا دردونه هېړوی نشم  
ستا غمو مې ملا را ماته کړې ترې وتی نشم  
جوړ به درته قصر د شعرو کم ابدی به شې  
لوی به شې ، ژوندی به شې ، سمبول د آزادي به شې

کا بل

نوی آهنا □

غوړو کې مې شرنګېږي بیا نغمه دنوي چن □  
ته گوره دابه خه وي ؟  
يامينه لېونی شوه  
يا کتنه ځنډنی شوه  
را غلي مې په زړه کې ارمانونه په غورځن □

رگو کې خوځېږي دجانان دحسن څړيکې  
زما په وينوليکې  
پيغام دنوي ژوند  
زه اخلمه ترې خوند  
وړمه ديار دڅنډو خوځوي زما پالنه □

بيگا په مدرسه کې ملا وتاړه کتاب  
را وايي خيست رباب  
په بزم باندې سم شو  
له رند سره محرم شو  
زاړه يار په سر وړول دنوې مينې بن □

رتلي اوسپلي مې اوس ديار په مخ لګېږي  
صورت مې ټول رپېږي  
خرخېزم له مستی  
لا هو مې کړه بېړی

ر ا ر س ي پ ه ب و س و ك ي د ژ و ن د و ن ن و ي آ ه ن د □

ك ا ب ل ۲۰ ۱۱ ۱۳۴۱ ر

## پښتون

زه یو آواره، یو سرگردان او یو پښتون یمه  
زه د ژوندانه دویر شپېلی د غمو یون یمه

یو ځلي سکندر زما هیواد تر پښو لاندې که  
بل واري عربو بې کلتوره بې دطنه کړم  
وروسته بیا چنگېز په ما د ظلم لمبې بلې کړې  
بل ځلي تیمور بې هدیرې او بې کفنه کړم  
زه هر جهانگیر او هر وحشي یو ځل لپلی یم  
زه هر بې وطنه خپل وطن کې ځورولی یم

څو ځله نیولی با چهانو هندوستان په ما  
زه دهر جابر د هوس لار کې وژل شوی یم  
څو واره له ډال او له خنجر او کمر بند سره  
یا رانیول شوی یا په نورو پلورل شوی یم  
ما چې چاته تاج او سلطنت او واک ورکړی دی  
زه بیا دهغه په لاس بندي یا شړل شوی یم  
زما په ځیگر یښي زمانې لک یر هرونه دي  
زما له خولې وتلي ملیونونه فریادونه دي

زما په مټ عربو ملتونه لاندې کړيدي  
زما په زور بابر پراخ ملکونه رانیولي دي  
زما په یون محمود دسو منات بتکده ماته کړه

زما يه تبغ شوک مړه ، شوک سلطنت ته رسېدلي دي  
ماته مگر تورې لوږه، تنده ، بدبختي راوړه  
ډېر ځله مې يوې گولې ډوډۍ پسې ژړلي دي  
شوک چې فتح شوی زه يې وره کې درولی يم  
دازما تقدیر دی زه تل وږی گرزېدلی يم

نه نه زه غلط شومه ما شوک لاندې کوی نشي  
مادچا قوت بربادوی او خملوی نشي  
ما په غلامۍ کې له دې وروسته شوک ساتی نشي  
ماله خپلې لارې اړوی او گرزوی نشي  
ما شوک په گوليو او اورونو ماتوی نشي  
اوس ستر ملتونه شوک خوړی او هضموی نشي  
ما شوک خښوی، محو کوی، او ورکوی نشي  
زه اوس د پېړيو له خوبونو را وينېږم۔۔۔۔۔  
ليږه دمه را که آزادۍ چې در رسېږم۔۔۔۔۔

نور دچا لپاره ستر ښارونه وړانومه نه  
وينې بهومنه نه او چاته څه گټه نه  
يوه کونډه کومه نه او بل يتيمومه نه  
دوست خپه کومه نه، دښمن خوشالومه نه  
بيا دچا لپاره خپل بچي حلالومه نه  
بې له خپلو خلکو تر چا سر قربانومه نه  
ماته غوږ کې نوي حوادثو څه ويلي دي  
ما ددې استاد درسونه ټول په زړه منلي دي

زړه خو هغه زړه وي چې جذبه د آزادۍ لري  
سر خو هغه سر وي چې هوادسربازۍ لري  
متې هغه متې چې توفيق د آبادۍ لري  
زه هغه ملت يم چې ننگونه او مردۍ لري  
تندر او توفان لري ، برېښنا او تېزۍ لري  
لاره د نجات لري ، ماڼۍ لري بېرۍ لري  
زه د توفانونو په زانگو کې روزل شوی يم  
زه د زمانې سختو خپېرو ازمويلى يم

يو شى سره يو شى اې غريبو پښتنو وروڼو  
اې زما پښو لوڅو او بښنو او غوښنو وروڼو  
اې زما بد مرغو، درېدرو، لېونو وروڼو  
اې زما د پرون د بې وسو د اسرو وروڼو  
اې زما د هيواد د سبا وون د عظمتو وروڼو  
اې د انقلاب د غورځنگونو د خپو وروڼو  
پاتې مو لا مخې ته درانه درانه مزلونه دي  
غرونه دي، کوهي دي، بې حسابه گرنگونه دي

کابل ۱۳۴۵ ر ۹

د بخت لوبه

د پښتون ماڼۍ په شخړو کې کيږدی شوې  
د پنجاب تورې کيږدی سپينې ماڼۍ شوې  
زه دې تورو تقدیرونو ته حیران یــــم  
چې زموږ په لاس کې تورې اټکړۍ شوې

دا پښتون

خدايه څنگه دې ذلیل که دا پښتون  
د تاریخ د افسانو غــــښتلی یون  
چې په تشو لا سو غغاست د تورو جنل ته  
ترېنه تللی هغه برم د پروڼ  
د وطن بڼه

نن مې په کوگل کې تازه شوي مړه اورو نه دي  
سړيې رانه وړۍ ياغي شوي ارمانونه دي  
سم په استثمار د کارگرانو گوزارونه دي  
منډي، تکل دی، له دښمن سره جنگونه دي  
سره راته ښکارېږي په بهار کې د چمن بڼه  
سره بيرغ ته ورته ده زموږ د وطن بڼه  
مست به شي بهار اور اروان به سیلاوونه شي  
وينښ به په درو کې د غضب ویده بادونه شي  
ورېځې به خورې شي او آزاد به تندرونه شي

جوړ به له خاتولو دبزگر دسر گلونه شي  
دا وطن به خلاص شي له ظالمة گلستان به شي  
خود به گلستان شي دکارگر او ددهقان به شي

ای گرانه وطنه ستانه جار زموږ سرونه شه  
مړه دې دښمنان شه او قوي دې سنگرونه شه  
لاس دزیار ایستونونه دې لري دا بندونه شه  
جا □ دې دکارگر و نړیوالو مه سرونه شه  
ته ښکلی وطن شې دکارگر و د بري وطن  
ته انقلابي شې د بخدي او د هري وطن

جار دې شم وطنه له دې مستو شا زلمو سره  
بیا د قرباني شم دکارگر له نهضتو سره

زه سپېلنی کږم ستاله تورې او ننگو سره  
مرمه په هوس دزیار ایستونکو له جنگو سره  
نشته بله لاره بې له جنگه له دښمن سره  
نشته وفا نشته بې له دې نه له وطن سره

کابل ۱۵۱۱ ر ۱۹۷۱

د سرقرباني

سم به نشي خويي مات نشي هلو ونه

دا ظلمونه، دافتنې، دا گوزارونه —  
د اټپ شوی سربه ج □ نشي دخلکو  
خو ورنکړي قرباني کې خپل سرونه

.....

د مردی نښه

د مردانو د مردی نښه به —ه وي  
چې په خوله کې پرته قیضه د خړه وي  
په ذلت کې د مردانو ژوند پېغور دی  
چې له خلکو نه قربان شي خومره ښه وي

.....

د زیار ایستونکو لښکر

نوی زمان راغی ماتوي زاړه بتان

نشته دی امان

نشته دی امان

پاڅپړی زمنو درنځونو، د غمونو —و  
پاڅوی بازان دخپل هیواد له لوړو غرونو  
ننه باسی اور د سپرې ځمکې په رگونو  
دا وطن راوینس کړی د پیریو له خوبونو

دی به شي سرلوری دسیالیو دجهان  
خلک به ودان  
خلک به ودان

موزه یو لښکر دزیار ایستونکو دیغام  
گواکې دوروری، برابری اودسلام  
موزه عدالت غواړوپه ځمکه کې تمام  
موزه سرغندوی یو دکارگرو دنظام  
هغسې نظام چې هستوي نوی انسان  
وړدې دوران  
وړدې دوران

موزه هم وطن لرو، هم سیمه، هم جهان  
دغو کې مېشته دي زیار ایستونکې کارگران  
موزه په هر قدم کې یوله دوی سره روان  
داده زمونږ لاره، زمونږ لوری، زمونږ شان

حکم دزمان  
حکم دزمان

کابل ۲۲۷۲۱۳۵

## پسرلی راروان دی

گورئ پسرلي ته راروان دی له مستی سره  
راغی درنگونو او عطرونو له هستی سره  
خغلي پر کمرونو دگلانو له خولی سره  
لوبی له وریخو، او آسمان، اوله نړۍ سره  
جگې له نسیمه دژوندون نوې سندرې شوې  
تویی له بارانه الماسونه مرغلې شوې

ورېخو مری تا جونه کېښوده په غرونو کې  
شنې زرغونې پلنه خپل لمن کړه په رغونو کې  
زانې املهونه شوې دوریخو گربوانونو کې  
وینې ترانې شوې د سیندونو په رگونو کې  
ج□ یې دښینو له شپیلۍ نوي فریادونه کړل  
وینې یې دبزگر په زړه کې نوي ارمانونه کړل

سترگو دآسمان کې غلي غلي گردشونه دي  
غېږي دوریخ کې لا پراته سل تنډرونه دي  
نن سبا له خاورو راوتونکې سره گلونه دي  
سم له یسرلي سره دنوي ژوند فکرونه دي  
جار دې شم وطنه له دې نویو شازلمو سره  
ته دې تل ژوندی یې له دې گڼو ولسو سره

کابل ۲۲/۲/۱۳۴۴

## د شهيد اتل په ياد

راما تې بيا په غرونو دور يځو قافلې دي  
خوړې په سپينو ورېځو کې د لمر ژپړې شغلې دي  
په شنه آسمان کې رغړي په مالوچو کې لمبې دي  
په ځمکه او آسمان کې درنگونو هنگامې دي  
چې ته يې لېونی وې هغه ورځې هغه شپې دي  
خوزه يې ستا په وير کې پسه ژړاوو تېرومه

سازونه د سيندونو د غم ساندي دي خپرېږي  
باران د غمو او بڼکې دي په ژوند باندې اوږېږي  
برېښنا د غضب توره ده خوارانوته ځلېږي  
رنگينې ترانې چې زماله زړه نه راجگېږي  
سازونه د دردونو دي له ماسره ژړېږي  
هر دم چې تا د سترگو په لېمو کې گرزومه

ته لارې زه دې پرېښووم اوږدو اوږدو غموتـــه  
د سوري ژوندون بې خونده او بې رنگه ورځو شپوته  
غمجنو، دردېدلو، نا کراره اندېښنوتـــه  
داغونوته، آفاتو، اوسېليو، اورنځوتـــه  
بې درده حوادثو ته، توفان ته، غرقېدوتـــه  
يو اځي به د لاره وايه څنگه يرې کومه

د زړه په وینونیا ل شوې ما وې را به وړې گلونه  
خواره به کړې په باغ کې د خوانۍ ښکلي رنگونه  
بیا ستر به شې، اوچت به شې، خپاره به کړې ښاخونه  
تر سیورې به دې پټ شي لمرو هلي خوندې ورونه  
خو وای چې بې تعبیره شول زما خواره خوبونه  
برباد شوې زما هیلې، جوړ به نشم له دې غمه

چې سور کم ستا په ویر کې د ماتم سوي سازونه  
سپاره کمه په گوټو د غمونو شهبازونه  
را رسي مې غوږو ته ستاله خاورو آوازونه  
«ملگریه مخ په وړاندې، گړندي کړه گدازونه  
درواخله زما له خاورو غلي شوي پروازونه  
زه خاورو کې هم هغه سپاهي یمه چې ومه»

هر پل چې زه په مینه دوطن کې جگومه  
هر شعر او ترانه چې خپلو خلکو ته لیکمه  
هر شور د آزادۍ چې په اولس کې خپرومه  
هر بند او زولنه چې له لاسونو ماتوممه  
یا سترې شم له جنگه چېرې دمه جوړوممه  
ده خیال کې ږن سره یې په هر دم دې یادوممه

کابل ۱۱۲۲ ر ۱۳۵۷

پاڅېړه وطنه

راوړ انقلاب خلکو ته زېرى د بـري  
ختمه شوه وطن کې تل لپاره بـري  
رپي په آسمان کې سور بيرغ د جمهوري  
و درېره، په پښو شه، درنه جار شه زر ختنه  
پاڅېړه وطنه  
پاڅېړه وطنه

راغله ستا درشل ته د تاريخ انقلاب بونـه  
بند په بند مټېري ستا دمټو ځنځيرونـه  
نيسي انقلاب لا نوي نوي سنگرونـه  
ستا په پا که خاوره د بريو رڼا پلنـه  
پاڅېړه وطنه  
پاڅېړه وطنه

ته که اوس پا نه څې بيا به چېرې پا څېدى نشې  
چېرې که را پا څې بيا به ځاي ته رسېدى نشې  
دې تورې تيارې نه بيا د باندې راوتى نشې  
زه دې قرباني شم را اوچت شه زمانـه  
پاڅېړه وطنه  
پاڅېړه وطنه

ډېره دې اوږده شوه زمانه دويد ېدو

سردې را اوچت کړه د کلونو له خوږو  
خوب چه ډېر ژور شي ترېنه جوړه شي مرگو  
زړه مې ويلي شوی اوس توييږي زماينه  
پا خېږه وطنه  
پا خېږه وطنه

پاڅه چې آزاد شي ورمېړونه له سجدو  
ولوېږي لښتۍ دغلامانو له غوږو  
لري شي سپکيا دلغنتونو له سږو  
پلنه که په لوڅو ددې غرو باندې لمنه  
پا خېږه وطنه  
پا خېږه وطنه

سوله، آزادي، او عدالت زموږ شعار  
کار او آبادي او پرمختګ زموږه لار  
ستا رالټېده زموږ دنسل افتخار  
مخ ته دې راغلې اوس پرېکړونې ازموینه  
پا خېږه وطنه  
پا خېږه وطنه

کابل ۲۷/۴/۱۳۵۲

اي دنوي عصر باده

اي دنوي عصر باده، را چلېره را چلېره  
اي دژوند ځلانده لمره، را ځلېره را ځلېره

په دې وچو شامو ځمکو  
را اوچت تازه لان که  
له دې لوڅو وچو غرونو  
را اوچت ويده بازان که  
گړندی شه او چتېره  
اي دنوي عصر باده، را چلېره را چلېره  
اي دژوند ځلانده لمره، را ځلېره را ځلېره

ددې خاورې هره لوبشته  
هم فردوس دی، هم جنت دی  
هر يو بوڅی، هره تپه  
همدولت دی، هم قوت دی  
خوب دې بسدی، را تپه  
اي دنوي عصر باده، را چلېره را چلېره  
اي دژوند ځلانده لمره، را ځلېره را ځلېره

اي پښتونه، اي ازبکه  
اي دغرو هزاره گانو  
د افغان لويه تپه

له تر کمڼه تر تاجکــه  
درواري شمه يو کپړه  
اي دنوي عصر باده، را چلېږه را چلېږه  
اي دژوند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

دخوښی سندرې سر کړی  
کارگرانو، بزگرانو  
سره یوشی سره یوشی  
دبدلون پیغمبران  
که مې ورور یې رارسېږه  
اي دنوي عصر باده را چلېږه را چلېږه  
اي دژوند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

کابل ۲۰۵۳ر ۱۳۴۳

رښتیني مینه

مینه څه ده؟ تر وطنه جارېدل دي  
په سرونو داورونو چلېدل دي  
سل کرته په دې لار کې پرېوتل دي  
پر مختل دی، خو ځپدل دي، رسېدل دي

دا وطن

دا وطن، ودان وطن  
دادلوی افغان وطن  
دایه موره گران وطن  
خاوره دغیرت ده زلزلې لري توفان لري  
غرونو کې بازان لري

شور یې په سیندونو کې  
تاو په لویو غرونو کې  
مینه یې په زړونو کې  
خپږي له سینې دهر افغانه ولولې لري  
بلندې لمبې لري

اوسي افغانان پکې  
نسل قهرمان پکې  
واړه سربازان پکې  
خاري یې دغرو اوچت سرو نه له آسمان سره  
نن □ اوله ایمان سره

بادلري، برېښنالري  
شورلري، غوغالري  
ژوندلري، بقالري  
هره لوېسته خاوره يې كعبه ده افغانانو ته  
دې نويو ځوانانو ته

۱۳۴۳ر۵۲۶

د شهباز سرود  
دماکسیم گور کي اثر

---

گور کي ددې حما سې دهستولو لپاره له يوه فلکلوري روايت څخه کار اخيستی  
او دغه مسجع رزمي تلپاتي نثريې دهغه وخت دروسيې انقلابي نسل ته وړاندي کړ. ما  
دپښتو شعر دزرمي خصلت او حما سې کرکتر دآسانتياوو او تصويري غنا په مرسته په  
شپږ کرښيز حما سې نظم وژباړه او دهغه له صحت او رسندويي څخه راضي يم.  
څه چې ما د شعر د بڼې او منځ پانگې د سلامتيا درعايت لپاره د گور کي پر متن زيات  
کړي دي په ليند يو کې مې نيولي تر څو د اصلي متن او ترجمې تر منځ د تطبيق او مقاييسې  
په مهال ستونځه را منځ ته نشي.

---

د بدبويي او نمجنې درې خوا کې  
ویده شوي و يو مار دلمر شغلو ته  
هلته کته خپې غغاستې پر کمرونو  
پاس له غرونو خوړ راوتی و بېلو ته  
تر ځگونو لاندې پټ په منډو منډو  
توپېده په شور د بحر شنو خپو ته

پاس په لور آسمان کې لمر په ځلېدو و  
غرنو گرم او سپلي لېږل فضا ته  
د درې په تاو راتاو کې دخوږ چيغو  
غبراوو دغوسې ساز دبحر خواته  
سرکش خوږ په شور او زور کې رغوولې  
په بستر کې لويې تيرې منتها ته

دزورې درې خواته له آسما نه  
راگوزار شوپه ډبرو يو شهباز  
بنی وزر يې مات ، په مخيې خورې وينې  
لکه ولگي په جنا □ کې هوا باز  
کته، ډېر کته، دشنې درې له منځه  
رسېده را دځگن را ده آواز

قهرجن خپانده سين دغرو له منځه  
ننوتی په کو گل د سمندرو  
هره پوله د خپو به چې راتلله  
د ساحل له لورو غرو سره يې سرو  
زخمي باز لکه سپايي وروسته له ماتي  
غوړولی پر کمرونو خپل وزر و

لکه او سپنه چه سره شي، تودو پر بنو  
پښې و سوې د مات شوي زلمي باز  
په وزرو کې يې دغچ لمبه پيدا شوه

له غوسې نه يې اوچت که يو آواز  
چې کاته يې دقوت مخه يې نشي  
ده وزرو کې پي مات شوی دی پرواز

د فضا زوی چې نامېند له الوتو شو  
په حسرت يې يو ځل وکتل آسمان ته  
زړه يې ډېر غوښتل چې يو ځلې بيا ج□ شي  
ځان غور ځار کړي ناپايا ونيلي جهان ته  
مگر دا يواځې هيله وه، يوه هيله  
يوه اسره دتوانېدو يوه ناتوان ته

وزر تاتی باز چې و خو ځېد په تېرو  
مار له وېرې نه رالري شو کنار شو  
مگر پوه شو ژر چې عمر يې ډېر لنډ دی  
ورنېر دې شو، ورته ودرېد، په وينا شو  
خه در شوي؟ نه چې مړې بېچاره بازه؟  
هو! زه مرمه، راته ښکاري دامې وار شو

ما په وياړ او آزادی کې ژوندون تېر که  
له دښمن سره بېبا که جنگېد مه  
بخت مې ولیدله آسمان سره آشنا شوم  
ته لیدای نشې هغه تر وروستي دمه  
اې دخاورو بنديو انه، اې غریبه!  
اې بد مرغه اې محرومه له عالمه!

آسمان څه دی؟ خالي خونه، تش ماحول  
داځای گرم دی، نمجن دی، زه اوسېږم  
مار دا وویل شهباز ته خو په زړه کې  
په خندا شو او ډاډه شو چې پوهېږم:  
ښوېدن په ځمکه څه، الوتل څه دي  
عاقبت راته معلوم دی نه غولېږم

عاقبت به وایه شي دخاورو خاوره  
دغه وایه به په ځمکه کې ویدېږي  
زړور شهباز ناڅاپه تان وخوړ  
ولاړېږي شا او خوا یې نظر لوېږي  
هله گورې چې دتور تنګي دننه  
له یوه کاني نه خڅوبې را بهېږي

هواد په وه، بد بویه، زهرجنه  
شهباز چیغې کړې په ټول قوت له درده  
کاشکې والوزم یو ځلي بیا آسمان ته  
کسات واخلم دخپل زخم له نامرده  
خصم کېکارم دخپل ټټر په وینو  
مادر جار کړې لږ ته دنبرده

مار په فکر کې ډوب لاړ ویل یې ښایي  
دا سمان ژوند به تر ځمکې ښایسته وي  
ور نېردي شو آزاد باز تې هسې ووي

که دې زړه چپرې پرواز پورې بسته وي  
د ژورې درې خنډې ته نېرېږي شه  
ښايي وي چې په وزرو کې دې څه شته وي

ځان غورځار که چېرې آزاد دې شي وزرونه  
تا کړي پورته يو ځل بيا نيولي آسمان ته  
يوه شېبه په خپل عالم کې ژوندون وکړي  
تا اوچت کړي دخيالونو خپل جهان ته  
په لېزه شو باز مغرور آوازيې ويوست  
په نمجنو تيرو وښويېده پان ته

د پان خواته يې وزرونه سره خلاص کړل  
يوه ژوره ساپي راښکوده سينې ته  
سترگې وځلېدې، ځان يې راگوزار که  
لکه تېره رغړېده ښکته درې ته  
ښې و شکېدې، وزرې يې شوې ماتې  
لاندي ولودوېد د سپلاښت خونړۍ خولې ته

سين يې پرې ميځلې ويني بيا يې يو وړ  
د ځگونو په کفن کې سمنـدر ته  
د درياب خپو دغم په انگـازو کې  
غبرولې دغم ساندي لرو برتـه  
د اوبو برجونه اوښت يو پر بلـه  
د شهباز نښه رانغله بيا نظـر ته

مار په پروتې په اور. ده فکر کې ډوب شو  
د شهباز په مرگ، په مينه د آسمان  
بيا يې هسک نيلى ته واورولې سترگې  
( چې همېش په کې نظر وي سرگردان)  
آخري ليدل دې مړه شهباز په دې کې  
ددې بې پوښه فضا په بېکــران ؟

هم جنسان دده په خه وروسته له مـــــرگه  
غولوي روح و آسمان ته په پـــــرواز  
خه شى گورې دوى هلې، ماهم کوى شوى  
چې ځان پوه کمه ددې مينې پـــــه راز  
کم اوډېر آسمان ته زه هم الوتى شـــــم  
دا يې ووي يو خه والـــــووت (لکه باز)

ځان يې تاو که بيا گوزار شو پاس هوا ته  
د پتارې غونډې وځلېد په لـــــر کې  
خزنده کله پيدا دى الوتو تـــــه  
لا پخوا يې دغه فکر نه و ســـــر کې  
بنکته ولوېده په تېرو خو مړ نه شـــــو  
په خدا شوله خپل ځان سره کمر کې

وي: آسمان ته دپروا ز جذبه دغه ده؟  
خندنيو الوتونکو، په لوېـد و کې!  
خاورې نه ده پېژندل يې پکې تنـ□ دي  
لوړ آسمان ته هڅه کړي په الوتو کې  
په سره دښته د آسمانکې ژوندون غواړي  
خالي ځاي دی بس رڼا په خورېدو کې

ليکن هلته دخوړلو غذا نشته—  
نه ژوندي تن ته ټاټوبي دتـ□ کيې  
نو دا کبر څه، رټل دڅه لپـ□اره  
پټوي پي د وحشي هوس لـ□مې  
چې خپل عجز دژوندون په کار کې پټ کړي  
خندني مرغان لري هسي اسـ□رې

نور نوزه ورته وښاري... نه غولېـ□رم  
زه خبريم... ماليدلی دی آسمان...  
هلته والوتم، ورج□ شومه په خپلـ□ه  
رالوبده مې هم ده ځان کړل امتحان  
مګر مات نشوم (ژوندی ترېنه بهر شوم)  
لامې ټينـ□ شو پخپل ځان باندې ايمان

په هغو چې دغه خاوره گرانه نه ده  
پرېږده وکړي له موهوم سره ژوندون  
ما پیدا که حقیقت، زړه به کې نږدم  
هېڅ هېڅکله د مرغانو په لمسونه  
زه له خاورو نه پیدا، په خاورو پایم  
مار چکۍ شو په یوه تیره په ویاړون

خلېده دنور خپو لاندې دریاب  
موج ټکړې لگولې له ساحله  
دخپو په هیبتنا که غورېدو کې  
د زړو مارغه ستاینه غږېدله  
دخپو له گوزارونو لږ زېږد لې  
د ساحل خوړندي تیري تر کوگله

رېږدېده آسمان د تالندې له زوره  
غبراوه یې د جنگي مارغه سرود  
د زړو لېوننتوب او جنون ستایو  
د زړو لېوننتوب د ژوندون دود  
اې زړو شهبازه وینې دې شوې تویې  
مگر رابه شي یوه ورځ چې دغه رود...

...د ادا ستاد گرمو وینو رود یاغي شي  
اورو بڼا نه تیاره لار شي د ژوندون  
او په ډېرو زړو زړو کې وینس کړي

درېا او آزادۍ د مينې يــــون  
(سرچې کته حا دثې ته شي سر نه دی)  
(مقدس غرور به تل لري جنــــون )

ته خو مړ شوې مگر يا د دې ابدې شو  
د زړورو په ستاينو ســــرودو کې  
لکه يون د آزادۍ او نور پر لــــورې  
يا ژوندی مثال (په چاره دننگــــو کې)  
د زړورو لېونتوب او جنون ستا يــــو !  
(ياد گارونه دې ژوندي وي تل په زړو کې)

کابل.....

دهسک پر پلاز

که عاشق د آسمانويې هوا باز شــــه  
له خوب وږې خاورې پورته شه پرواز شه  
د تپوس په تقليد مه کښه په مــــر ز گه  
په آسمان دې پلاز و تړه شهباز شــــه

شهبازي کوڅرې

سسته مخکې دمرچې دباور نــــه ده  
عاله مه بډه دمېرانو، په تلکــــه  
که در کېږي دهمت وزر آزاد کــــه  
خوک ختای شي بې کوڅرو تر فلکه

اي د شپې لا رويو

توره شپه روانه ده اورپري بارانونه  
تالنده غورپري، برېښنا کاندې غاښ چيچونه  
سور باد لکه وزی لپوه،  
ورېځي لکه ترهنده رمه غغلي په غرونه.  
باد په زړو دړو غروي دچيغو ډول،  
ونو لېونی نخاسر کړې ده، خرخېري.  
ښکاري دبرېښنا پړقوته:  
بوتې لکه سترې چرگان،  
ښکته پورته اچوي وزرونه او ستمېري.  
کو کې د سېلاو، تياره دمرگ دورېځو،  
شور د باد، شرنگی او شرهار د بارانونو،  
گېز او گېروز دوچو خانگو،  
سام دغرونو،  
ازمويې زغما دپولا دي او زړورو زړونو.

اي زمونږ پر سر باندې چاپېره توره هسکه!  
خومره چې پرتا باندې پوره وي هومره وس که  
وچرموره غرونه توفاني يې که،  
ولمسوه ورېځې ارمانې يې که،  
زما وطن دپېښو قهرمان دی، قهرمان ښه دی  
زتا حاله ټاټوبي دتوفان دی، دتوفان ښه دی.

اې د شپې لارويو! تاسي اورئ دغه چيغي،  
دا دتوفان کريغي؟

ولې ورته گورئ په سړه سينه چې يوسي  
دا بې ژبې پسونه په تياره کې سيلاوونه،  
پريوزي په رمه دقهر او کر کې لعنتونه؟

کابل ۱۵ ر۴ ۱۳۵۲

تاريخ

خه دی؟ تاريخ خه دی؟  
يو بهانده نندارتون دی!  
کله توره شپه، کله روښانه سباوون دی  
کله په پروڼ کې دسبامخکينی يون دی  
کله دسبا په شونډو ټاپی دپرون دی  
کله دفرهاد په زړه کې ټپ ديستون دی  
کله دليلا په انځور سيوری دمجنون دی  
کله په يوه شاخکي کې دننه يو بدلون دی  
کله په نړۍ را چاپېر شوی شواخون دی  
بې له کوم ابهامه دمهاال جبري قانون دی  
گواکې په زمان کې دانسان حتمي بدلون دی

کابل گذرگاه ۲ ر۸ ۱۳۴۰

د پښتو ژبې او ادب پیاوړي پالونکي محمد دین ژواک د هجري شمسي ۱۳۵۴  
کال په ژمي کې سلیمان لایق ته دلاندي استول شوي شعر پر سر باندې ولیکل:  
»دا شعر د افغان اولس انقلابي شاعر رفیق لایق ته ویل شوی دی.

ژواک

۲۰۱۱ ر ۱۳۵۴»

شاعره !

شاعره خوله دې جار شم، د ژبې اور که خور  
نغری سور شوی گوره، د مینې شور که نور  
هله دې مړو زړونو کې، د عشق سر کشته لمبه  
بله کړه، بله یې کړه! دا په تا پور دی — پور

ستا تر گرمي واري شم، دغه گرمي خوره که  
ستا د سینې په تل کې، یوه نړۍ اور سته اور  
ته د مستیو دریاب، د توفا نونو زانگه —  
ستا په ژور نظر کې، د هیلو کور شته کور

نهيلي هيلي ته لار، دويشېدو وښيـــــــــــــــــه  
دې ماتو خولو ته هنر، دغږېدو وښيـــــــــــــــــه  
ډېوه دميني شوهره، په کور تياره خوره شوه  
سپرغو دميني ته چم، دخورېدو وښيـــــــــــــــــه

تابه په زغرده ويل: «ژوند کې گداز دې وي  
ولس لره لاره دې وي، انجام آغاز دې وي  
ننځ او غيرت دې وي، يادگار دتورو دې وي  
ژوندي ملت لره، دغه اعجاز دې وي»

ستاسره خواله ضرور، ستاسره چاره شته  
ته خو نظر نظريې، مله خو دې ياره شته  
دولس باور دې مل دی، دخوان ويسا په تا  
ستادمغزو په ولو کې، هدف ته لاره شته

ستاتر قلم لوگي شه، دادهنر تاجران  
ستاتر نظر قرباني، داسوداگر شاعران  
ته په پېچليو لارو، دشوگيرونو وياند  
تا نه رڼا اخلي، دتیارو لارو روان

دجار قلم رااخله، مينه توده کړه توده  
رگونه سست ښکاري، هڅه سره ده سره  
دغه دميني کورگي، درنه بې ميني نشي  
دمرو رگوپه تل کې، تونده لمبه شه لمبه

ژواک صاحب ته ځوابي شعر

---

گوره شاعره

گوره شاعره، تاستایلی یمه

زه دستایلو نه یم

دیا دولو نه یم.

زه یو اسیر یم، اسیر

د تدبیرونو اسیر

د ځنځیرونو اسیر،

زور بندیان په نوې بڼه غاښ چیچونه کوي

مور ته گواښونه کوي

په تیاره شپه کې په لارویو یرغلونه کوي

زه ورته گورم .

زه ورته گورم، رنې سترگې مې سیلونه کوي

لاس مې تړلي،

خوله مې بنده،

یو بې دمې شاعر،

یو د زړو منسو خو شویو قدرتونو اسیر

د ځنځیرونو اسیر

او دخپلو ملونو اسیر.

ما دلایق یہ نوم کپی ،  
ددې سر کشې نامونکې ککری لپاره،  
دټول جهان له رنگنیو خو گلونه جوړ کړه،  
په دې گلونو کې مې خپله خود خواهي ونغښته،  
له دې تر کیبه مې یو خو تاوده شعرونه جوړ کړه  
په ځان عاشق شوم  
دغه ځان ته مې عرشونه جوړ کړه  
غلط مین شوم  
خپلو پښو ته مې دامونه جوړ کړه،  
نوزه لا پخوايم ښویېدلی  
ښویوې مې ولي ؟  
دا شرموې مې ولي ؟

زه که شاعر یم ، که سا حریم  
داورونو نه یم  
ماتش کاغذ کې داورونو سنگرونه جوړ کړه،  
ماله شعرونو او حرفونو نه پوځونه جوړ کړه،  
په ترانو کې مې مزدور ته جنتونه جوړ کړه،  
خولا تراور لاندې مرچل ته روان شوی نه یم  
خا خکی یم، خا خکی  
توفان شوی نه یم !  
زه لا دخلکو په ننگو کې قربان شوی نه یم !!!

زه غواړم ټولو ته ځان لوڅ كړم او په خلاصه ژبه  
دزيار ايستونكو مخكې  
له خپله ځانه سره جن [ ] و كړم،  
له ځانه ووزم او په خلكو باندې نن [ ] و كړم،  
بيخي آزاد شم، آزاد  
داسي آزاد شم، چې په كشلې توره  
دكبر جن شعر په عرش باندې غورځن [ ] و كړم،  
نوستونې مې ولې  
او زما له ساړه رغلي نه ولي ولي  
دزدشت اور غواړې  
رسوا كوي مې ولې  
او داشرموي مې ولې؟

كه زه مضبوط شومه،  
تكه شوم  
او جلا نشوم،  
په توفانونو كې لاروركۍ او خطا نشوم،  
دلوی ارمان لپاره  
دسره انسان لپاره  
په تيرېدونكو سړو شپو كې وار خطا نشوم،  
او دزيار ايستونكو له سنگره را په شان شوم  
بيا به دپرخي خاڅكۍ نه يم توفان به يم  
نوی جهان به يم

که توفان نشوم، جهان نشوم  
یوه قطره خوبه شم  
د اورده فصل دانسان یوه نقطه خوبه شم  
یوه اسره خوبه شم  
د سختو لارو د کاروان یوه نغمه خوبه شم  
د جنگیالیو یوه ناره خوبه شم  
له خپله ځانه خوبه ووزم، وارسته خوبه شم؟  
ځکه دې شاخکی شم!  
شاخکی دې شم، شم دي  
خو شاخکی د توفان دې شم!!  
له لوی دریاب سره به یو شم او روان به شم  
جز د جهان به شم  
د خلکو لار کې به منظور شم او قربان به شم  
خو لا تر اوسه پورې  
زه یو اسیریم، اسیر  
د تدبیرونو اسیر  
د ځنځیرونو اسیر!!!

کابل ۲۹/۱۱/۱۳۵۴

## د محبوب شاه سنگر ډالۍ شوی شعر

---

اور ژبي شاعر ملگري لایق ته:

زړه ته تر هر چا را نیږدې شاعره  
یه د سپیڅلې عقیدې شاعره  
زه درته خو د زړه خبرې لرم  
سړې، تودې، خوږې، ترخې شاعره

ته خو شاعري د غمونو شاعر  
د بېوزلانو د رنځونو شاعر  
د زیار ایستونکو د رپړونو شاعر  
د کړیکو، چیغو، فريادونو شاعر

ته د هوډونو او ننگونو شاعر  
زموږ د شخړو او رزمونو شاعر  
ته د تاریخ د ترخو ما تو گواه  
ته د بزمونو پر تمونو شاعر

زه او ته دواړه بېدیاني بوتې یو  
اغزي پرست یو، گلپرست نه یو  
موږ له هر څلي نه بت نه جوړوو  
موږ بت شکن یو، بت پرست نه یو

ته د بېد يا په ساره زړه کې کرې  
دراروان ژوندون تاوده تخمونه  
زه هم دې شاورو ته اوبه سيخوم  
چې زرغونه شي ستا دلاس گلونه

آخربه و خوځي ويده بادونه  
په بدمستی په وطن باندې  
آخربه و سپري بېوزلي غوتې  
سور لمر به خورشې په چمن باندې

لاره اوږده ده ، کړلېچونه لري  
خو ته په منډو کې ستو مان نه يې  
پښې دې يووړې د سارا ډبرو  
خو ته په مخ کې پښېمان نه يې

واوړه زما دا پښتني خبره  
شاعره خو به ، خو په مخ به خو  
که په لېمو او په خاپوړو تڼۍ شي  
ځان به منزل ته خامخا رسوو

ته چې لوی غم لرې ، لوی زغم لرې  
دلويې لارې تڼۍ لوی زغم غواړي  
تا دا کچني غمونه ، نه غموي  
ستا پهلوان زړه گي ، لوی غم غواړي

ته چې دوينو په لړلې لار ځي  
له خپل هدف څخه مخ نه تاوه وي  
د قرباني په وخت کې جگي جگي  
دا په تا پوردي مابه نه هېروي !

جلال آباد ۵ر۶ر۱۳۵۶

د ادب او سياست د ډگر خواجه ملگري محبوب شاه سنگر ته ځوابي شعر:

---

محبوب سنگر ته

بيا د ختيځ دندارو له لورې،  
د لوړو څو کوډ سرو شويو کنا رو له لورې،  
د جنگيالو له لورې،  
زموږ د خلکو له سنگره آوازونه راځي  
سره دريا بونه راځي.  
ما لا پخواوې: د مړه شوي تناره له اير و  
او د پلرو له سرو شويو رغو،  
د يوې ژوندۍ سپرغۍ له لورې  
د عشق د تبې په شان،  
نويو رغو ته پيغامونه راځي

او د بلبډ و لپاره  
نويې بټۍ ته د اورونو دريا بونه راځي .

مالا پخوا وې چې زموره موره به  
نوي زمن وروزي  
دوی به د گلو پر ځای  
د نازولو پر ځای  
لمرو وهلي سپاندې  
او د غرو رغونو د وحشي بوټو چمن وروزي .

مالا پخوا وې چې په تورو شپو به  
او د تيارې په غلو به،  
په ورکولارو، سړو د بڼتو،  
ويدو شويو غرو به:  
رون او آزاد او طلايي لمرير غلونه وکړي،  
وطن به و ناڅي تاريخ به يې سيلونه وکړي .

مالا پخوا وې: دا لوېدلي کسان  
دا گروان خير، بير شري، خوړل شوي کسان  
دا درنځونو زمن،  
د مرضونو زمن،  
دا د باجونو، بېگارونو، تاوانونو زمن  
دغه دلورزي، سپکاوي او کړاوونو زمن  
دا د غمونو زمن .

دابه ژوندي شي ،  
دابه وځاندي او بڼا د به شي ،  
دابه راوینس شي ، دابه پاڅي او آزاد به شي .

د غرو له شانه تلایي تارونه  
په تورو ورېځو او په څو کو باندي  
د راځتونکي لمر شغلي خوروي ،  
په تورو تالو ، سپرو پرېنو باندي  
سري پلوشي خوروي ،  
ځکه د تاسي شاعر  
د اور د خدای مخي ته  
د هر کلي لپاره  
اور غور ځوونکي ترانې خوروي !

کابل ۲۰ ر ۶۲ ۱۳۵۶

## داکتوبر دا انقلاب د شپيتم تلين په هر کلي کې

---

سپېدو ته

سپېدو، سپېدو، سپېدو!  
په تيارو غرو کې درنا د خوریدو سپېدو  
په وطنپال زړه کې درزم او حماسو سپېدو  
سپېدو، سپېدو، سپېدو!

یه د غمجنې شپې پر ستنه کې ویدو سپېدو  
یه د آسمان توره کاسه کې د شیدو سپېدو  
یه تورو لرو کې د لمر د خندېدو سپېدو  
د آزادۍ د خورېدو سپېدو  
لمنې سرې کره ...!

لمنې سرې کره، د تیارې لمنې  
د ایخ وژلې، د ابې روحه، د اسرې لمنې  
د وحشي غرونو ویدوونکې بې اسرې لمنې  
پېرۍ پېرۍ د جگو خو کو سړو سیوروته پرتې لمنې  
شاعرو سترگو ته ښکاره کره د اسپرې لمنې  
چې ستا په وړانگو کې سرې شوې لکه سرې لمنې  
ای دانسان د وینېدو سپېدو  
سپېدو، سپېدو، سپېدو!

ته چي را خېژې دتیارې خښتنان ورک شي، ورک  
درنایي دښمنان ورک شي ورک،  
دا چیروونکې دېوان،  
دا دانسان په وینو روږدي لېوان،  
دا دتیارو حاکمان،  
دادنړۍ اوسمړیتوب او دوطن غلیمان ورک شي، ورک  
اې دنړۍ دویښېدو سپېدو  
دامېدو دترانو سپېدو  
سپېدو، سپېدو، سپېدو !

ته چي را اوږې دآسمان په کنارو سپېدو  
یا سړې ورېځې تودوې په سرو لمبو سپېدو  
یا سینه سرویې دبامیان په مړوایرو سپېدو  
یا ننه باسي نوې ساپه هدیرو سپېدو  
یادوطن په غم لړلیو سردرو سپېدو  
زه درته گورم ...  
... زه درته گورم ننداره دې کوم  
ستادراتلو، دپلنېدو، دلمرېدو سپېدو  
دبرېدو سپېدو  
سپېدو، سپېدو، سپېدو !

شپه که تیاره ده وپروونکې نه ده  
داوږدو لارو- لاروو ته ځورونکې نه ده

کږه وږه ده، توفاني ده، خو دلورې ورکونکې نه ده  
یه خا مخاپه تیارو غرو د پلنېدو سپېدو  
زموږ آسمان ته د سره لمر دراختو سپېدو  
سپېدو، سپېدو، سپېدو !

گوره دلمر گلونه، گوره دلمر گلونه  
آسمان سره کړي د سحر گلونه،  
له ورايه ښکاري چې غوړېزي لرو بر گلونه  
د سباوون په سرو وریځو کې دلمر گلونه  
د پاڅېدنو، یرغلونو او ظفر گلونه  
د ځنځیرو د ماتوونکې اکتوبر گلونه  
گوره دلمر گلونه ،  
گوره دلمر گلونه !

هاغه دي وغوړېدل ،  
هاغه دي وغوړېدل ،  
ماته یې عطر راځي،  
زه یې رنگونه وینم،  
اې د گلونو رنگووو سپېدو  
داکتوبر دخوړېدو سپېدو  
سپېدوو سپېدو، سپېدو !

کابل ۱۳۵۶ر۸۱۶

دا شعر د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند خور لسم تلین ته چې گوندیان یې د  
وحدت تلین بولي، بخشل سوی دی.

---

زیری

زېری، زېری، زېری چې سینونه سره یو شوو  
ځمکه سره یوه شوه، او چت غرونه سره یو شوو  
پورته په آسمان کې تندرونه سره یو شوو  
بنکته په لښکر کې سنگرونه سره یو شوو  
مټې او منگولې او لاسونه سره یو شوو  
زړونه، دماغونه، ځگرونه سره یو شوو  
هیلي، امیدونه او عشقونه سره یو شوو  
فتحې سره یو شوې، شکستونه سره یو شوو  
وخاندئ ملگرو  
وخاندئ ملگرو

ځکه سره یو شوو، ارمانونه سره یو دي  
زموږه باورونه، ایمانونه سره یو دي  
لاره سره یوه ده، منزلونه سره یو دي  
تورې او ننگونه، غیرتونه سره یو دي  
تالندې، برېښناوې، توفانونه سره یو دي  
زموږه زولنې او زندانونه سره یو دي  
زموږه ځنځیرونه او دارونه سره یو دي

زموږ په مرگونو کې قبرونه سره یو دي

زموږ په بزمونو کې جامونه سره یو دي

پورته کړئ جامونه

پورته کړئ جامونه

راشیه ملگرو چې جامونه سره جـ□ کړو

راشۍ په مرچه کې آوازونه سره جـ□ کړو

خلکو ته ورننوزو لاسونه سره جـ□ کړو

وخوځو په غرو کې غیرتونه سره جـ□ کړو

لاړ شو کار خانو ته غضبونه سره جـ□ کړو

خلک او وطن او هدفونه سره جـ□ کړو

کلي او کیږدی او کنډ رونه سره جـ□ کړو

پښې سره مضبوطې کړو، سروونه سره جـ□ کړو

جار شویو تر بله ، بیرغونه سره جـ□ کړو

داده زموږ لاره

داده زموږ لاره

پرېږدئ چې د خلکو آوازونه سره یو شي

پرېږدئ چې سرکشه دریا بونه سره یو سي

پرېږدئ چې بادونه سپلاوونه سره یو شي

منډې سره یو شي ، یرغلونه سره یو شي

وربځې او باران او تند رونه سره یو شي

ماتې سره یو شي ، ذلتونه سره یو شي

پرېږدئ چې ننگونه او شرمونه سره یو شي

زمون د زړو دننه سره اورونه سره یو شي  
دغه ناصور شوي پرهارونه سره یو شي  
وینه سره یوه شي ، او رگونه سره یو شي  
دادی زمون عزم  
دادی زمون عزم

داد کړاوونو، عذابونو، بيماري وطن  
دا ددروېزو، دمحتا جیواو خواري وطن  
داد بدنامیو، ذلتونو او خدري وطن  
دغه ددېوانو او بلاوو او پيري وطن  
دغه دمرگونو، تباهيو او تيري وطن  
داد بدخشان او کندهاراو دهري وطن  
دا به گلستان شي د کارگرو د بري وطن  
دا به ښکلی کور شي د ولسونو د وروري وطن  
گواکې دخلاصون او آزادی او سروري وطن  
مون به بريالي شو  
مون به بريالي شو

هر چېرې چې یاستیه ملگرو په ملکونو کې  
کلیو ، کروندو کې، په درو یا په ښارونو کې  
یاد انقلاب د سرغندوی په سنگرونو کې  
یا د استبداد د زندانو په تورو خونو کې  
زېری مې در باندې توبه یو شوو په ننگونو کې  
یو شوو په ننگونو کې او یو شوو په جنگونو کې

لوړ مو شوو سرونه دننگيالوپه سرونو کې  
وم ځلېده توره د تور زنوپه صفونو کې  
ج □ موسور بيرغ شو د کارگرو په گوندونو کې  
دا زمونږ ارمان و  
دا زمونږ ارمان و

کابل ۱۰ ر ۱۰ ر ۱۳۵۶

## د کتاب فهرست

- موضوع..... مخ
- دنور محمد تره کي یادداشت .....
  - د اطلاعاتو او کلتور دوزیر یادداشت .....
  - دامین افغانپور سریڅه .....
  - راتلونکو ته.....
  - وطن ته.....
  - خلکو ته .....
  - دخودی یون .....
  - دپسرلي آواز .....
  - دنجونو مینه.....
  - ساقی ته .....
  - دا وطن به ښکلی شي .....
  - آزاد پرواز .....
  - گونځ شوي فریادونه .....
  - انساني چیغه .....
  - دمبارزې سر .....
  - زموږ وطن به آزاد شي.....
  - داغزیو لار .....
  - زما انتخاب .....
  - دخلکو غیرت .....
  - دلمر جونگره .....
  - دخڼو جال .....

- نوی یون .....
- د زمان خرڅ .....
- دامید زړینې وړانګې .....
- د ژوند قصه .....
- زمان تښتې .....
- اغزي او گلونه .....
- کمزورې رڼا .....
- حرکت .....
- د پېړیو په بهی کې .....
- زه به ترڅو ژاړم .....
- د وینو لار .....
- د عشق برخه .....
- دا د ځمکو غل .....
- د عشق سندرې .....
- زما تندی .....
- گرېت او تپوس .....
- زما شعر .....
- نوی عاشق .....
- جوالي ته .....
- انسان اسیر دی .....
- ښځه .....
- د عشق زور .....
- فریادي نفس .....
- زما شپه او ورځ .....

- درزمونو پر لور.....
- دېوسې سوال.....
- دجنځ سنگر.....
- درسوايي شوق.....
- زمونږ ژوند.....
- دمېنې نا کړدې.....
- که حسن نه وای.....
- مرور یار ته.....
- دتوفان بچی.....
- خوني سترگې.....
- انقلاب راروان دی.....
- غزل.....
- گرداب.....
- شاهدان پر غلو.....
- د اوښکو سپلاډ.....
- لندنۍ ټوپۍ.....
- د ښځې ژړا.....
- رهبر.....
- غزل.....
- درستملار.....
- خراباتي پردېس.....
- پیغام.....
- غرونه او سلامونه.....
- دجاپان سباوون.....

- انتخاب .....
- ماهير كره .....
- اي زماورانۀ وطنه .....
- مايا كوفسكي په مسكو كې .....
- قلندر شاعر .....
- د سبو غوټه .....
- له زمانې سره يو ځای .....
- بوللۀ په پسرلي كې .....
- بوللۀ دوطن په پرتم او ماتم كې .....
- د زردشت د ښار پسرلي .....
- وطن ته .....
- د پولادوزره .....
- وطن ته .....
- تېر شوی بهار .....
- كله چې ونړېږي تور قصرونه .....
- د پښتون برخه .....
- د ځوانۍ لمبې .....
- ځوان ته .....
- د سبا هيله .....
- ملگرو ته .....
- سرې وريځي .....
- د آسمان بدل رنځ .....
- دابه څوك وي ؟ .....
- يا دونه او درمندونه .....

- کله چې رڼا تپه شي .....
- سيلاني بزگر .....
- تا يا دومه .....
- د یتیم برخه لیک .....
- دا د پکتیا غرونه .....
- جا پانی نجلی .....
- د خاوري او خلکو پر لور .....
- ملگرو ته .....
- غرونه پده .....
- نوی آهڼ ☐ .....
- د پښتانه تقدیر .....
- د بخت لوبه .....
- دا پښتون .....
- د وطن بڼه .....
- د سر شیندل .....
- د مردی نښه .....
- د زیار ایستونکو لښکر .....
- پسرلی راروان دی .....
- د شهید شوي اتل په یادو .....
- پاڅېره وطنه! .....
- اې دنوي عصر باده .....
- رښتینې مینه .....
- دا وطن .....
- د شهباز سرود .....

- دھسک پر پلاز .....
- شهبازي کوخري .....
- اي دشپي لارويو .....
- تاريخ .....
- شاعره .....
- گوره شاعره .....
- اور ژبي شاعر ته .....
- محبوب سنگر ته .....
- د سپيدو هر کلي .....
- زېري .....